

HET DIRECTOIRE

IN 1793 had de Conventie een Grondwet opgesteld, de Grondwet van het jaar I. Zij beoogde de absolute gelijkheid. Alle Fransen, zonder uitzondering, hadden het recht volksvertegenwoordigers te kiezen en wetten te stemmen. Net zoals in het antieke Griekenland! « Het is een mooi werk! » zei Robespierre. Men lei de tekst van die grondwet in een koffertje, dat koffertje in een voetstuk en het voetsuk in de hoek van de Assemblée. En, men sprak er niet meer over!... In 1795 werd er een nieuwe Constitutie gestemd, die van het jaar III.

1. — DE GRONDWET VAN HET JAAR III

DITMAAL zou het regime liberaal zijn, d.w.z. in het voordeel van de burgerij. De uitvoerende macht werd vertrouwd aan vijf directeurs, verkozen voor vijf jaar. Zij hadden geen enkele macht, maar zij waren prachtig uitgedost met brede toga's en een pluimhoed. De wetgevende macht was verdeeld tussen twee raden: de Vijfhonderd gehuld in witte toga's legden de wetteksten voor en de Ouden (250) gehuld met purperen toga's bekrachtigden de wetten. Men noemde de eerste Assemblée: de Verbeelding. De tweede: de Gedachte. Van universeel stemrecht was er geen sprake meer, alleen de bezittende klasse die kiesrecht betaalde was kiesgerechtigd.

2. — ROT!

HET Directoire duurde meer dan vier jaar. Men heeft deze periode wel eens de naam gegeven: de rotheid van de rotheid! De corruptie teerde welig. De afgevaardigden verdienden geen waardering. Op het blazozen van de directeurs was er bijna altijd een smet. Een van hen, burggraaf de Barras, kreeg de bijnaam « koning van de rotten ». Behalve dan Lazare Carnot en Letourneur, waren ze allemaal met hetzelfde sop overgoten en allemaal corrupt.

3. — LOUTER DWAASHEID

DE nieuwe rijken spreidden een onbeschaamde weelde tentoon. In Parijs alieën waren er iedere avond 300 bals en 32 theaters geopend. Men danste en men at goed. Brillat-Savarin, een beroemde lekerbek, publiceerde « De Physiologie van de Smaak ». Een avonturierster, Theresia Cabarrus, ex-markiezin van Fontenoy, ex-burgeres Tallien en toekomstige prinses van Chimay, drapeerde zich in sluiers naar Oosterse wijze en ging blootsvoets met een ring aan iedere teen! En intussen stierf het volk van honger. De assignaten, — er waren er voor 20 miljard in omloop — hadden geen waarde meer. De Staat was bankroet...

4. — DE « INCROYABLES »

DE jongelui, de fatjes, kleedden zich zeer excentriek: grote tweehoekige hoeden met naar voren en naar achteren opgeslagen randen, een slippas met brede revers, een dikke spiraalvormige wandelstok, die men « pouvoir exécutif » (uitvoerende macht) heette. Ze droegen allemaal een lorgnet. Ze gebruikten voortdurend de uitroep « C'est incroyable » ('t is ongelooflijk), vandaar ook hun naam. De dames heette men « les merveilleuses », zij kleedden zich naar antiek Romeinse wijze.

5. — OPSTANDEN

FRANÇOIS BABEUF, hij noemde zich Gracchus, was een echte communist. Hij stichtte een beweging die hij de « lege buiken » noemde, om te strijden tegen de « rotte buiken ». Hij smeedde een samenzwering om het Directoire omver te werpen, maar die samenzwering werd verraden en Babeuf werd guillotineerd. De royalisten kwamen te Parijs in opstand. Bonaparte richtte zijn kanonnen op de opstandelingen. In België brak de Boerenkrijg uit. Het Directoire beantwoordde deze opstanden met massadeportaties... (Wordt voortgezet.)